

Doporučení pro pacienty s osteoporózou v době pandemie COVID-19

Guidelines for osteoporotic patients during COVID-19 pandemics

Vít Zikán

Osteocentrum, III. interní klinika 1. LF UK a VFN v Praze

✉ doc. MUDr. Vít Zikán, Ph.D. | vit.zikan@vfn.cz | www.vfn.cz

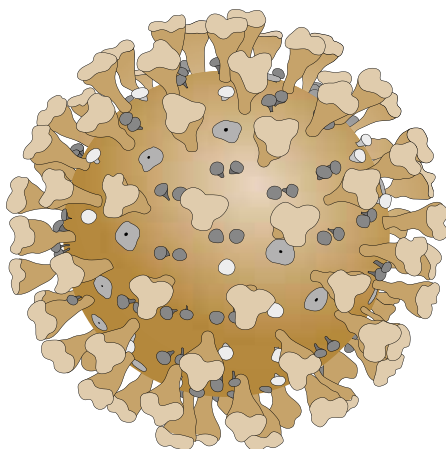
Received | Doručeno do redakce | Doručené do redakcie 30. 4. 2020

V následujícím doporučení poskytujeme některé užitečné informace pro dospělé s osteoporózou v době pandemie COVID 19.

Samotná osteoporóza nezvyšuje riziko vzniku nákazy koronavirem nebo závažných komplikací. Nicméně, pro každého, kdo trpí osteoporózou, je důležité, aby neprodělal zlomeninu. Systémy zdravotní péče jsou přetížené a obecná doporučení vyzývají lidi, aby se vyhýbali nemocnicím a ordinacím lékařů, pokud to není nezbytně nutné.

Mějte prosím na paměti, že **starší dospělí a lidé trpící určitými chronickými chorobami**, jako je cukrovka nebo plicní onemocnění, onemocnění srdce nebo ledvin, **jsou ohroženi vyšším rizikem závažnějších komplikací v případě virového onemocnění, jako je chřipka nebo onemocnění COVID-19** (CoronaVirus 19 disease).

Webové stránky ministerstva zdravotnictví ČR poskytují důležité informace o tom, jak se chránit, cestovní rady a další pokyny: <https://koronavirus.mzcr.cz/>.

ZÁKLADNÍ PREVENTIVNÍ DOPORUČENÍ PŘI PANDEMII COVID-19

- **Prevence pádů je zásadní:** buďte opatrní a ujistěte se, že vaše domácí prostředí je bez překážek, dbejte na dobrou obuv a vyhýbejte se kluzkým povrchům.
- **Udržujte kontakt s rodinou a přáteli telefonicky nebo e-mailem** – domácí izolace nemá být sociální izolací.
- **Neváhejte požádat o podporu**, kterou potřebujete pro nákupy, vyzvednutí léků v lékárně někoho blízkého nebo nabízené služby ve svém okolí.
- **Udržujte fyzickou kondici**, i když jste nuceně dlouhodobě **doma**. Pravidelná chůze po bytě a cvičení zvyšuje odolnost celého organismu (<http://www.osteoliga.cz/index.php/program-cviceni>).

ZÁKLADNÍ DOPORUČENÍ PRO LÉČBU OSTEOPORÓZY PŘI PANDEMII COVID-19

- Pokud platí nařízení vlády, abyste zůstali doma, nebo máte obavy z cesty a návštěvy svého lékaře nebo nemocnice, zkuste si sjednat telefonickou schůzku. **Recepty lze poslat elektronicky (e-recept) telefonicky přes SMS nebo e-mailem.**
- Nepřerušujte žádnou léčbu osteoporózy, která vám byla předepsána. Pokud se necítíte dobře a vynecháte nějaké tablety, nezapomeňte obnovit obvyklou dávku léku, jakmile se budete cítit dobře. **Dočasné zpoždění léčby nebude mít dlouhodobý vliv na zdraví kostí.**
- Pokud je kontrolní návštěva u vašeho lékaře zrušena nebo se v tuto chvíli necítíte příliš dobře na to, abyste lék k léčbě osteoporózy vyzvedl(a), **kontaktujte telefonicky (i přes SMS) nebo e-mailem svého lékaře a domluvte si nový termín** na dobu, kdy bude návštěva opět možná, **aby byly zachovány přínosy léčby.**

- **U většiny léků**, které jsou užívány **pro léčbu osteoporózy**, **nehrozí při krátkodobém vysazení riziko náhleho zhoršení osteoporózy a nových zlomenin**.

INJEKČNÍ LÉČBA

- **Léčba teriparatidem** (podkožní injekce Forsteo, Terrosa, Movymia): **při krátkodobém vysazení (několika týdnů) nehrozí riziko zhoršení stavu vašich kostí**.
- **Léčba denosumabem** (podkožní injekce Prolia): **je důležité, aby nebylo podání další injekce zpožděno o více než 4–6 týdnů, protože přínosy léčby po této době rychle odeznívají a přerušení léčby může být spojeno s vyšším rizikem zlomenin obratlů**. Pokud se nemůžete na plánovanou návštěvu k injekční aplikaci léku dostavit, **je nezbytné se domluvit s vaším ošetřujícím lékařem na dalším postupu** (zajištění nového termínu návštěvy nebo zajištění aplikace léku v domácím prostředí). Mezi nežádoucími účinky léku Prolia u pacientů s osteoporózou (a u pacientů s karcinomem prsu nebo prostaty léčených hormonální

ablací) byl hlášen také **častý výskyt infekcí horních cest dýchacích**. **Necítíte-li se zcela zdraví nebo při podezření na kontakt s infikovanou osobou doporučujeme aplikaci léku dočasně odložit a informovat svého ošetřujícího lékaře nebo praktického lékaře.**

- **Léčba ibandronátem** (např. nitrožilní injekce Bonviva) nebo **kyselinou zoledronovou** (infuze Aclasta): léky mají velmi dlouhý poločas v kosti a při přerušení léčby (až několik měsíců podle typu a délky předchozí léčby) **nehrozí zhoršení stavu vašich kostí**.

Podrobnější informace týkající se vaší léčby vám poskytne váš **ošetřující lékař**. Případně se můžete obrátit s dotazy na **Ligu proti osteoporóze** (<http://www.osteoliga.cz/index.php/dotazy>).

Text byl zveřejněn v době pandemie COVID-19 na webových stránkách Společnosti pro metabolická onemocnění skeletu ČLS JEP a Ligy proti osteoporóze. Se schválením výboru SMOS ČLS JEP vypracoval doc. MUDr. Vít Zikán, Ph.D.